

† ΕΛΑΙΑΣ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΛΟΥΛΕΒΟΥΡΓΑΣ

ΑΝΑΤΥΠΩΣΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ Ζ' ΤΟΜΟΥ ΤΩΝ «ΘΡΑΚΙΚΩΝ»

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΥΠΟΣ: Ι. Α. ΑΛΕΥΡΟΠΟΥΛΟΥ & ΣΙΑΣ.
ΟΔΟΣ ΑΓΗΣΙΛΑΟΥ 23-23Α
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ ΛΟΥΛΕΒΟΥΡΓΑΣ*

Μ

μαγγίρα=χάλκινο νόμισμα άλλοτε 40, ἔπειτα 5 παράδων. Ἐξέλιπε μετὰ τὸ κόψιμο τῶν νικελένιων.

μαγκαρᾶς=χονδροκέφαλος.

μαδραγόνα=λάκκος ἐγκρύπτων θησαυρόν.

μαθέ=μόριον μὲ ποικίλας ἐννοίας—Δὲ δούν εἶδεις μαθέ στοῦ δρόμου ποῦ ἤρχουσνα; Σὺ μαθέ δὲ μᾶς καταδέχισι τώρα....

μαμαλίγκα=πολτὸς μὲ νερὸ καὶ ἀλευρι ἀραβοσίτου.

μάνι-μάνι=γρήγορα γρήγορα, ἄψε-σβῦσε.—Νὰ πᾶς στοῦ νιρὸ κ' μάνι-μάνι νὰ νέρτς γιατί δίψασαμ' πολὺ.

μανίτσα=ἡ μαῖα.

μαραγκιάζουμε=μαραίνομαι—Τὰ σαχτούγια (βιολέττες) μας δὲ ξέρον γιατί λίγους μαραγκιάσαν.

μαρή=μορφή—Μαρή σύ! δὲ δρέπισι καὶ πουρπατεῖς ἀξ' πόλ' τη κουτζάμ κουπιλάρα; Ἡλέν' μαρή δόσι μ' σοὶ παραχαλῶ τοῦ χτέν'ς;

ματὰ=μετὰ, ξανά—Ἄπ' τὰ πέροσ' τοῦ παζᾶ ποῦ ἤρτι στοῦ Μπουργάζ δὲ δούν ματαεῖδα. Ποῦ τότε τοῦ ἔπισι ἄρρουστους δὲ ματασηκώθη.

μαῦρα=πένθιμα. Ἔβαλε τὰ μαῦρα=ἡ γυναῖκα ποῦ χήρεψε, πενθεῖ. Οἱ ἄνδρες δὲν ἐμανοφόροῦσαν, εἰς ἔνδειξιν πένθους ἔμεναν ἀξύριστοι ἐπὶ 40 ἡμέρας.

μ' γάρ=μυγίτσα—Τ' ἄχούο μας γέμισι μ' γάρια.

μήγαρ=μὴ πῶς—ἔπισι καὶ χαλαβρώθ'κη μήγαρ δὲ δούν εἶπα ν' ἀνοίγ' τὰ μάτια τ' καὶ νὰ μὴ κ' μᾶτι οὐλόρτους;

μηλαδέρφια=ἑτεροθαλῆ ἀδέλφια.

μηρώνου=ἡμερώνω, ἡσυχάζω—Πόψα τοῦ μουρὸ οὔλου ἔκλιγι κὶ ἴκομα δὲ λέγ' νὰ ἡμρώσ' τοῦ μουσουμπέτ'κου.

μικούτσκου=μικρούτσικος.

μισάδριγια=ντολάπι μεγάλο ὅπου ἐτοποθετοῦντο τὴν ἡμέρα τὰ στρώματα.

μίλ'=ἰλὺς ποῦ ἀφίνει ἡ πλήμμυρα.

μισάλα=τραπεζομάνδηλο (mensalis.)

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 391 ΣΤ' τόμου Θρακικῶν.

- μισόδρομους=σημεῖον ὅπου εἶναι τὸ ἥμισυ τοῦ δρόμου—Τοῦ κιμέρ εἶναι οὐ μισόδρομους τοῦ Τρούμπιγι.
- μλάρ'=μουλάρι.
- μλίνα=μελίνη πῆτα.
- μοῖρα=κομμάτι ψαχτοῦ κρέατος πὸν τεμαχίζεται διὰ τὴν μαγειρευθῆ—Τοῦ κριγιάς αὐτὸ εἶχε ποιλὰ κόκκαλα καὶ δὲ βγήκαν πουλῆς μοῖρες. Βάλι μ' δε κὶ καμινὰ μοῖρα, μὴ μοι βάζης οὔλου κόκκαλου.
- μουδροῦνα=ἀπίδι μεγάλου μεγέθους* χαρταετὸς εἰς σχῆμα ἀπιδιοῦ.
- μούκανος=βλάκας, ἠλίθιος.
- μουρόχλιον=χλιαρό. Τῆ ζποῦνα νὰ τὴν πλύν'ς στοῦ μουρόχλιου τοῦ νιρὸ γιατί στοῦ ζιστὸ μαζέβ'.
- μουσκέτ'=σταφύλι μυρωδάτο—Μένα πολὺ μ' ἀρέζ' τὸν μουσκέτ'.
- μουσκιά=εὐωδία.
- μουσκίζου=ἀποπνέω εὐωδίες.
- μουχάν'=φουσερὸ τῶν Ἀθιγγάνων.
- μπαμπάτσκος=μεγαλοκαμωμένος.
- μπάμπου=γραῖα—θὰ πάγ' στὴ μπάμπου τὴ Σοφία νὰ μοι πατήσ' τὰ λιμά μ'.
- μπατίκ'=ἐμβατίκιον.
- μπατοῆς=ὁ μεγαλύτερος ἀδελφός—Ἀμὰ πέθανι οὐ πατέρας μπῆχι στοῦ μαγαζι οὐ μπατοῆς μας καὶ μὰς κ' τὰς τοῦ σπιτ'.
- μπασιῶς=ὀνομάζεται ὑπὸ τοῦ γυναικαδέλφου ὁ σύζυγος τῆς μεγαλυτέρας ἀδελφῆς.
- μπιζοῦλες=θυρίδες ἢ μιὰ ἐπάνω εἰς τὴν ἄλλη ὅπου προχείρως τοποθετοῦνται μικροπράγματα. Ράφι κατασκευασμένο καθέτως μὲ τέσσαρες πέντε θυρίδας.
- μπιλίδα=σογιά μικρὴ μὲ ξύλινη λαβή, συνήθως κόκκινη.
- μποῦλα=ἀδελφή.
- μπουλάκιμ=εἶθε—Μπουλάκιμ νὰ πιθάν'νὰ γλυτώσ'.
- μπουμποῦνα=φλόγα.
- μπουμπνίζ'=βροντᾶ καὶ ἀστράφτει.
- μπουμπνίζου=κτυπῶ δυνατὰ—Τὸν μπουμπούν'ξι μιὰ πού τὸν φάνζ'ι οὐ οὐρανὸς σφουδίλ'.
- μπροῦματα=πρόμυτα (ἀντίθ. ἀνάσκελα).
- μυρίζ'=βρωμᾶ—Μύρσι τοῦ φαγι θαρρῶ.
- μυρίζου=βρωμᾶ ἐπάνω μου—Πᾶνι λίγουρα νὰ πλυθῆς, δὲ ἴμπουρῶ νὰ σοὶ γλέπου νὰ μυρίζης.
- μυρουδιά=ὁσμὴ καλὴ ἢ κακὴ.

N

- ναι*=ἐρωτηματικὸν μόριον ἀπαραίτητον εἰς κάθε ἐρώτησιν πού προὔπο-
θέτει ἀπάντησιν, ναι ἢ ὄχι.—Εἶδεις ναι τὸν ἀδιφρόνμ' στοῦ δρόμου;
Πήγεις ναι σ' τσὴ Σαραδακκλησιῆς καμμιά φορὰ; Ποῦ κλαῖς, ἴγώ ναι
σοὶ φταῖου; Ποῦ'ν δη για ἡ νύφ', δὲ θὰ νέργτ' ναι νὰ τὴν διοῦμ';
Νάτουκαι=νὰ ἰδοῦ αὐτὸ εἶναι—θέλ'ς ναι νὰ προουκόψης; Πρέπ' νὰ
κόψης τὸν πιοτὶ κὶ τὰ χαρτιά. Νάτουκαι!
- νγκάζονμι*=βιάζομαι, κάμνω γρήγορα—Πουλὺ μὴ νγκάζισι ἔχ' ἀκόμα
τρεῖς ὄρες. Μοὶ νέγκασι μοὶ νέγκασι κὶ ἴγώ ἔκανα τὸν σταυρό μ' κ'
εἶπα τὸν ναι. Κουμμάτ' νέγκασι τὸν φαγὶ γιατί χτυπᾶ τὸν μισ'μέρο.
- νειᾶτα*=νεότης, ὥραϊα (ἐπιρρ.)—Νειᾶτα τοῦ κατὰφρα τοῦ φουστάν' μου
μουνάχ'. Ἡ Ἀθηγιὸ νύφ' πριπουμαχοῦσι νειᾶτα
- νειδίζου*=ὀνειδιζώ—Μοὶ νειδίσι καλὰ καλὰ κὶ διαβ'κη ἡ γιαρὰ Πλουμοῦ.
- νιδιάζου*=ἀδειάζω—Δὲ νιδιάζου νὰ μπαλῶνου κάλτσας τὰ πιδιά. Ποῦ τοῦ
πουρνὸ δὲ νέδιασα κόμα.
- νήλιου*=ἥλιος—Σήμερα ἄσχημα καίει οὐ νήλιου. Μὴ γιάθισι στοῦ νή-
λιου, θὰ σοὶ χτυπήσ' στοῦ κεφαλ' ἄ!
- Νισαίνου*=ἀνασαίνω, ἀναπνέω—*Νισαίλι* αὐτὸς ἔπισι κὶ δέ μπουρ' νὰ
νισάν'.
- νοννίζου*=σκέπτομαι, ἐνθυμοῦμαι, συλλογοῦμαι—Πουλὺ τοῦ ν'νίξ' αὐ-
τὸς οὐ ἄρρουστους κὶ δὲ μοὶ καλουφαίν τι. Νούνισ' τον καλὰ καλὰ
κὶ κἀνι τοῦ σουστό. Δὲ μποουρου νὰ τὸν νοννίσου.
- νουματὶ*=ἄνθρωποι—Στοῦ τυοὶ δούλιβαν' εἴκουσ' νουματοὶ ἴσα μ' τοῦ
Πιτροβ'.
- ντάδανου*=τέτανος.
- Νταῆς*=κύρ, θεῖος, παλληκαρῶς—Νταῆ Θανάσ' κὶ μένα κόλλ'βα! Ἀφόδις
πέθανι οὐ μακαρίτ'ς οὐ πατέρας μᾶς κ' τάξ' οὐ νταῆς μας.
Μὴ φιαίγ'ς πουλὺ πουλὺ τοῦ νταῆ γιατί....
- Νταλαμίδα*=στριφογύρισμα.
- Ντρέχου*=περιφέρομαι, περιπατῶ—Ποῦ ντρέχ'ς μπρὲ οὐλ' τὴ μέρα; Σή-
μερα κὶ ἰχτὲ οὐλλου ντρέχουμ'.
- νόμου*=ὄμος—Τι ἔχ' οὐ νόμους σου κὶ τὸν πιν'ς κάθι λίγου; Μοὶ
πουνεὶ γιατί ποῦ τοῦ πουρνὸ μοὶ σακάτιψι ἡ π'νακουτή.

Ξ

- Ξανὰ*—μανὰ=ἄλλην φορὰν—Σοὶ παρακαλῶ ξαναμανὰ νὰ μὴ μπιρᾶσης
ποῦ δουπέρα.
- Ξιπουδιαβάζου*=ἐξαποπέλλω προπέμπω—Σήμερα ξιπουδιάβασαν τὸν μη-
σαφίρ' ἴσα μ' τοῦ σταθμό.

ξίπουδιαλέζουμι=ξεποδιαλέγομαι, ἀναρρωνύω, καταντῶ—Νὰ ξίπουδια-
λιχτοῦμ' πὸν τὴν ἀρρώστεια κ' ὕστερα νὰ διοῦμ' τὰ ἄλλα. Ἡ κότα
μας πλάκουσι 12 ἀυγά, ἀμὰ ἴσαμ τὸρα τέσσερα π'λιὰ ξίπουδιαλέχνα
μόν'.

ξ'νίθρα=ξυνόφυλλο χόρτο τοῦ ἀγροῦ.

Ξ'τός=Χριστός—Ξτός κί Πανηγιά πιδάκι μ'! (ὅταν τρομάξη τὸ παιδί ἢ
πάθῃ τίποτε ἐξαφνικό).

Ο

Ἄ φθόγγος Ο πάντοτε προφέρεται κλειστὰ ὡς ου, ὅταν δὲν εὐρί-
σκειται εἰς τὴν τονιζομένην συλλαβὴν μὲ σπανίας ἐξαιρέσεις.

—Ἄποιοις ἀνθρώπους δὲν εἶνι τίμιους καμμιὰ φορὰ δὲ μποῦρ' νὰ
προυκόψ'. Οὐ σταθμὸς τοῦ Μπουραζιοῦ ἔχ' μιὰ ὄρα δρόμου. Αὐτὸς οὐ
τόπος, οὔλου δαβαλίδ'κους. Μικρὸς μιγάλους οὐ χάσους δὲν ἀκούει. Κατὸ
θάνατου ἦρι οὐ καῦμένους οὐ τσουρματζῆς. Οὐ λυκούς μόν' τοῦ κόκ'νου
τοῦ ζ'νάρο φουβάτι. Κόμα δὲ δώμαθις αὐτὸ σθ'. Αὐτὲς τσ' ἡμέρις οὔλου
ἄσχημα οὐνεῖρατα γλέπου. Σεὶ καλό μ'!

Π

παραγγιλιὰ=ροῦχο ὅχι ἔτοιμο, κατὰ παραγγελίαν.

παρακατ'νός=κατωτέρως ποιότητος—καπνὸς παρακατ'νός, ἀνθρωπος πα-
ρατ'νός, πρόστυχος.

πασχίζου=προσπαθῶ—Παθλὸν πάσχισι οὐ καῦμένους ἀμὰ δὲ δὸν κατὰφιρι.

πατγιὰ=γλάστρα μεγάλων διαστάσεων διὰ μεγάλα φυτὰ ἢ ἄλλην χρῆσιν.

πιάνουμι=διορίζουμι—Σὰ πιαστῶ στοῦ τυρι μπέλι πληρώσου τὰ χρέητα μ'.

πιτριγιόφλου=πετρογέφυρον.

Πιτροβ' = ἡ 29 Ἰουνίου, ἑορτὴ Πέτρου καὶ Παύλου.

πιχίζουμι=χολοσκάνω.

πιχίδια=ὄργανα μουσικά.

πλάρ=πωλάριον.

πλασταριά=βέργα μὲ τὴν ὁποίαν ἀνοίγονται τὰ φύλλα διὰ νὰ κοποῦν ζυ-
μαρικά.

πλιαλιῶ=τρέχω.

πλουγιούμι=ἀπαντῶ, ἀπολογοῦμαι—Τὸν μάλουσα κί δὲν εἶχι μούτρα
νὰ πλουηθῇ.

πλονκός=μὲ εὐλύγιστα ξύλα πλεγμένος τοῖχος.

πνακουτή=πινακωτὴ μὲ τὴν ὁποίαν μετεφέροντο τὰ ψωμιὰ εἰς τὸν φοῦρ-
νο νὰ ψηθοῦν.

ἄπὸν=ἀπὸ—Πὸν ποῦ ἔρχιστι; Πὸν τίς Σαραδικκλησιὲς μπάριμα.

πουλαταὲτ=πολλὰ τὰ ἔτη (ἀποχαιρετιστήριον).

πουρνό=πρωί.

ἴπουσταίρω=κουράζομαι.

ἴπουσώνου=ἀποτελειώνω. Ἐπὶ νεκροῦ: Τώρα πλιά τὰ πόσουσι οὔλα.

ἴΕπὶ μωροῦ: Τὰ ἴπόσουσι=λερώθηκε.

πρᾶμα=ζῶον.

πριπουμαχῶ=λάμπω, εἶμαι εὐπρεπῆς ὥραϊος.—Νὰ τ'ν ἔγλιπς τὴ νύφ' πὺς πριπουμαχοῦσι.

πρίτσκα=μόνιππο ἀμάξι ἐπιβατικό.

πρόβουδους=ὁ πρῶτος πὺν σέρνει τὸν συρτόν.—Χορεύοντας ἐπηνεῖτο ὁ σέρνων τὸν χορόν: Ζήτου κὶ οὐ πρόβουδους!

προυβουδίζου=προπέμτω—Τοῦ μουσαφίρ' μας τοὺν προυβῶδσαμ' ἴσαμ' τοῦ σταθμό, γιὰ νὰ μᾶς ξανάρτ'.

Ρ

ρέμα=ποταμάκι.

ρέμας=ποταμὸς—Ἡ Ἰσθμῖ πῆγμ. στοῦ ρέμα γὰ πλύν'. Οὐ ρέμας κατέβασι κὶ πλάκουσι τὴν ἄκρα ἴσα μ' τὰ κιαραμίδια.

ρόγους=ἡ ἀράχνη.

ρουγονπάν'=ἀραχνιά.

ρουδάκ'ρους=ἀνόητος.

ρουμαθιά=πλεξούδα κρομμυδιῶν ἢ σκορδιῶν.

ρουχόπλα=ρουχάκια —Πάει τοῦ μουσ' μᾶς, τόρα γλέπομ' τὰ ρουχόπλα τ' κὶ κλαίμ'.

ρούφλα=ἀνόητη—Μουρὴ ρούφλα πὺν ἴσαν οὐ νοῦ σ' κὶ κάρη τοῦ πλιγοῦρ'; Αὐτὴ τὴ ρούφλα τὴ θυγατέρα σ' νὰ τὴν πῆς νὰ σμαζουχτῆ σὰ θέλ' νὰ μὴ τὴν διώξου πὺν δουπέρα.

Σ

Σ'=εἰς. Πρὸ συμφώνου, σεί—Σεῖ μένα αὐτὰ δὲ μπιρνοῦν νὰ τοὺν πῆς χιριτίσματα. Αὔριου θὰ πάω σ' τ' Πόλ'.

σάγκαρα=ἄχρηστα κοροῦλια ἢ ἔπιπλα.

σαϊβάν'=πενιχρὴ στοὰ μὲ ζωματένιο πάτωμα.

σαλατ'κὸ=ἄγγουρι.

σαλιάζου=βγάζω σάλι, ὀρέγομαι κάτι—Τί τὴν γλέπς μπρὲ κὶ σαλιάζεις δὲν ἴνι γιὰτὰ σένα.

σαλιαρίζου=φλυαρῶ, λέγω ἀνοησίες—Πές τουνα νὰ μὴ σαλιαρίζ' γιὰτὶ θ' ἀνοίξου κὶ γὼ τοῦ στόμα μ'.

σαλίβα=ἄλλοίωσις τῶν γωνιῶν τῶν χειλέων—Αὐτὸς ἔχ' σαλίβις κὶ δὲ μπαγαίν' νὰ τσι τρέψ' ἀπάν' στοῦ σίδηρου.

σαλταμάρα=Κοντὸ ρούχο μὲ μανίγια —Ἐβαλί πάλ' τὴ σαλταμάρα τ'

καρτὰλ κανὰτ (σχῆμα ἀετοῦ μὲ ἀνοικτὰ φτερά) οὐ νταῆς. Εἶνι φαίντι στοῦ κέφ'.

σαφαλ'ς=ἀνεπιτήδειος.

σγατζόχοιρους=ἀκανθόχοιρος.

σγατζέου=λιγνεύω ἰσχνεύω.

σίτα=ψιλὸ κόσκινο τοῦ ἀλεύρου.

σκουρδοσκουτών'ς=ψευτοπαλληκαράς.

σκουτίδα=σκοτάδι.

σμάδ'ς=σημάδι.

σμαδιακά=τὰ σημάδια τοῦ ἀραβῶνος.

σμάκους=μέτρον δημητριακῶν, $\frac{1}{4}$ κοίλου.

σούδα=ἀδιέξοδος, δρόμος πολὺ στενὸς ἀπέραστος ἀπὸ ἀμάς.

σούρβα=βέργα ἀκρανιάς.

σουρβίζου=χτυπῶ μὲ βέργα ἀκρανιάς. Τὰ παιδιὰ προὶ τὴν πρωτοχρονιὰ κρατῶντας σούρβες ἐσουρβίζαν τοὺς μεγάλους, στὸ σπῆτι ἢ στοὺς δρόμους καὶ ἔπαιρναν φροῦτα ἢ δεκάρες φιλοδομήματα, λέγοντας τὸ τετράστιχο:

Σούρβα σουρβα γιά χαρά
γιά σταπίδα γιά παρὰ
δὸς κονκόνα τὸν παρὰ
νά παγαίνου που δουνά.

σουρμαλίζου=σέρνω—Τὸν ἔρξι καὶ τὸν σουρμαλίξι ἴσαμ' κατὰ κεῖ στοῦ δέδρου.

σουσάκα=κολοκύθη μὲ φυσικὴ λαβὴ ἐσκήπτετο καὶ ἐχρησίμευε γιὰ τὴν πλύσι ὡς μαστροπάς.

σπιτσαρία=φαρμακεῖο.

σπιτσάρ'ς=φαρμακοποιός.

σταχτι=χοῦμα στάχτης, γκοῖζο.

σταργάζου=δένω—Καλὰ ἔγ'νι κὶ τὸν στάργασι.

στουμαράς=ὁ λέγων πολλὰ καὶ μεγάλα λόγια—Μαρὴ στουμαροῦ ἔτσ' ναι χουρατέβνα ἀδίκου στοὺν ἄδρα ;

στέκα=στάσου.

σι'χίζου=προσλαμβάνομαι ὡς ὑπάλλληλος ἢ ἐργάτης—Φέτου οὐ ἀδιρφός μου δὲ στοίχ'σι πθενὰ κὶ νά διαῦμ' τί θὰ γίνουμ'.

σύνδικνος=παράνυμφος

συνμός=ἀρρώστεια ποὺ σέρνεται, ἐπιδημία.

'σως=ἴσως—Στέκα, 'σὼς κὶ' τὸν διῆς, τόσου ποὺ φύλαξις.

Τ

Τάγκους=ξύλινο σήμαντρο τοῦ σχολείου.—'Αἶδα παιδί μ' οὐ τάγκους χτυπᾷ.

- ταχιά=αὔριον.
 τέκνου=τὸ εὐλογημένο τὸ παιδί (κατ' εὐφ.)—Τοῦ γόνα τ' οὔλου εἶνε χτυπ-
 μένου, ἀμ τοῦ τέκνου χίτς δὲ μπρουσέχ'.
 τζαρτζαλοῦδα=βερύκοκο μὲ πικρὸ πυρῆνα.
 τή=τοῦ—Αὐτὸ τοῦ σπít' εἶνι τῆ νταῆ τῆ Κουσταδῆ.
 τίνα=βαρέλι μέγιστο, ἀποθήκη κρασιῶν.
 τὸμ=μόλις—Τὸμ ἦρτι, διάβ'κι.
 τοῦμπα=γῆλοφος τεχνητός.
 τούρκιμι=ἀπωλέσθη ἀνεπιστρεπτι—Μὴ τοῦ γυρεβ'ς ἄδικα, πάει τούρκιμι
 τοῦ προῶμα σ'.
 τουρνά=πρὸ δλίγου, νὰ τόρα.
 τριχουλιὰ=σημάδι τροχοῦ μέσα στὴ λάσπη ἢ στὸ χῶμα.
 τρουφαντά=προφαντά, ἐνωρὶς ὠριμάζοντα φρούτα. Στ' ἀμπέλ'μας ἔχ'
 πολὺ τρουφαντά.
 τσάβιλα=κουρέλια ὑφασμάτων, παληόροονχα καταξεσχισμένα.
 τσαγός=τὸ καρφὶ ποὺ ἐμποδίζει τὸν τροχὸ νὰ φάγη πρὸς τὰ ἔξω.
 τσάκνα=ξυλιάκια—Κύτταξι πόσα τσάκνα μαζέβ' οὐ λέλικας κι φαιάν' τῆ
 φουλιά.
 τσάτσα=ἀδελφή.
 τσατσόπια=πῆτα μικρὴ ποὺ ψήνεται μέσα στὴ χόβολη.
 τσαχείλα=τὸ κάτω χεῖλος κρεμασμένο. Τὸ μωρὸ κρεμᾷ τὸ κάτω χεῖλος
 καὶ κλαίει. Μωρὸ κλαυμάζο—Κρέμασε πάλ' τῆ τσαχείλα τ' τοῦ
 μουσουμπέτζου. Δὲ λέγ' νὰ σουπάσ' ποὺ τὰ ἴχτε.
 τσέργα=θολωτὸ σκέπασμα τοῦ ἀμαξιοῦ—θὰ βάλουμ' τῆ τσέργα κι θὰ
 φύγουμ' ἴσια στὸν Σαρχανλῆ παναγυρί.
 τση=τῆς, τῆς, τοῦ.
 τσιντέζ=ἰσημένιος γρόσι.
 τσίτσα=λίγο—Στέκα τσίτσα κ' ἔρχουμι.
 τσούρταλο=κουρέλι ὑφάσματος.
 τσουτσούδα=πλεξοῦδα τῆς κεφαλῆς.
 τυχός=τυχὸν—Κύτταξι καλά, κἀν' τα τέσσιρα, μὴ τυχὸς πιράσ' κι δὲ
 τοὺν διῆς.
 ταπουτάχ'=αὔριο προί, ἀπὸ τὸ προί (λέξις τοῦ χωρίου Ἀϊβαλῆ, ἀπέχον-
 τος 6 χλμ. ἀπὸ τὸ Λουλέβουργας).

Υ

ὑλ'=πύον.—Πουλή ὑλ' βγάζ' αὐτὸ τοῦ σπυρι κι δὲ λέγ' νὰ σουθῆ:
 ὑπνους=ὑπνος. Λέγεται καὶ νύπνους.

Φ

φαμένον=ὑφασμα καμωμένο στὸ λάκκο τοῦ σπιτιοῦ. Λέγεται καὶ ἴφαντό.
φαρδιά=ροῦχα τῆς παλαιότερας ἐποχῆς, ἦσαν δὲ αὐτά, ποτοῦρι, σαλτα-
μάκα, κοντογοῦνι, γοῦνα, ζωνάρι κόκκινο συνήθως.

φκέδρα=ξύλο μακρὸ ὀπλισμένο μὲ κεντρὶ σιδηρένιο διὰ τὰ κεντᾶ ὁ ἀμα-
ξᾶς τὰ βώδια.

φλαμούρα=ἀνόητη, ἄρσ. φλαμούρ'ς.

φουσκάσταρον=ἀραβόσιτος.

φραγκουράφτ'ς=ράπτῃς εὐρωπαϊκῶν ρούχων.

φυτεῖά=ἀμπέλι νεοφύτευτο—Τὴ χρον' ἢ φυτεῖά μας θὰ γέχ' μπόλ'κα,
φέτου κόμα θὰ φᾶμ' ἀγουραστά.

Χ

χαλαβρόνονμι=μωλωπίζομαι πονῶ—Τι ἔχ'ς μπάρμπα Φώτ'; Ἄς τα
πιδί μ' ἔπισα κι χαλαβρώθ'κα.

χάφτους=χάσκαξ.

χόβολ'ς=χόβολη, στάχτη ἀνακατωμένη μὲ σκόνι φωτιάς.

χουρατέβ'ς τέτοια λόγια γιατί οὐ ἄλλους τα πιστέβ'.

χορηματῶ=(πάντοτε ἀρνητικῶς) εἶμαι ἀνεπιτηδεύς, ἀδιάθετος—Ὅ,τ' νὰ
τοὺν βάλ'ς τίπουτα κατίπουτα δὲ χορηματᾶ οὐ ἔρρους. Ποὺ τὰ ἰχτὲ δὲ
ξέρον τι ἔχου κι δὲ χορηματῶ, τίπουτα κρούουσα φαίν'τι.

ψηφίζου=ὑπολογίζω ὡς σοβαρὸν λογαριάζω—Δὲ τὴν ψήφ'σα τ'ν ἀρρώ-
στεια μ' στ'ν ἀρχή, κι δὲν ἔκανα καλά. Ὅ,τ' θέλ' φκιάν', αὐτός, κα-
νεῖναν δὲ ψηφίζ'.

ψηφοντά=ὑφάσματα μὲ μικρὰ τετράγωνα ἐξέχοντα ὀλίγο.

ψιμματᾶς=ψενταρᾶς.

ψιλάδια=νομίσματα μικρά.

ψιχούδια=ψιχουλα.

Ω

ῶμους=ῶμος—Αὐτὸ τοῦ παλτοῦ δὲ στέκει καλά στοὺν ῶμου. Προφέρεται
καὶ ὡς νόμους ὅπως καὶ ὁ νήλιους ἀντὶ ἡλίους.

Σημ. Τὸ Ω ὅπως καὶ τὸ Ο ἄτονα προφέρονται ὡς ΟΥ.—ἄνθρουπους
Κουστάκ'ς, ὄξου, κάτου, Θουμᾶς, θουριά.